

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту культури і
мистецтв
«30» серпня 2019 р.
А.А. Устименко-Косоріч

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фах

галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня-програма/програми Музичне мистецтво

Мова навчання українська

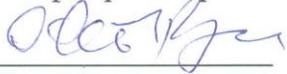

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв
«30» серпня 2019 р.

Голова
О.Ф. Руденко

Розробники:

1. Стахевич О.Г., доктор мистецтвознавства, професор кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання
2. Юрко О.О., старший викладач кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Протокол №1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

І.П. Заболотний, професор, заслужений діяч мистецтв України

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –13	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й, 2-й	1-й, 2-й
Загальна кількість годин – 390		Семестр	
		1-й, 2-й, 3-й	1-й, 2-й, 3-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		90 год.	22
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		300 год.	368 год.
Консультації:			
Вид контролю: Залік (3-й семестр) Екзамен (1-й, 2-й семестри)			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фах» є розвиток спеціальних здібностей, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій у процесі активної мистецької діяльності, поглиблення особою комплексу професійних компетентностей магістра музичного мистецтва. та спрямована на професійну, художньо-творчу самореалізацію особистості.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Фах» забезпечує поглиблення загальних та фахових компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; навички міжособистісної взаємодії; здатність бути критичним і самокритичним; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва; здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності; здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; здатність оперувати професійною термінологією; здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності; здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці; здатність ефективно використовувати музично – технічні засоби у педагогічній та виконавській діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни.

Наявність ступеня бакалавра, спеціаліста або магістра. Опанування навчальних дисциплін з фахової підготовки: «Постановка голосу», «Камерний солоспів», «Ансамблеве виконавство», «Методика музичного виховання».

3. Результати навчання за дисципліною.

Академічна та прикладна орієнтація програми спрямована на вивчення сукупності проблем музичного мистецтва, створення та інтепретацію продуктів музичної творчості, вдосконалення вокального виконавства, педагогічної та творчої майстерності в галузі музичної освіти. Результатом навчання за дисципліною є сформовані такі **програмні результати навчання**:

<p>Знання: принципів охорони голосу та виконавської культури, критеріїв вокального виконавства.</p> <p>Уміння: здійснювати вокально-виконавську діяльність, демонструвати артистизм, майстерність володіння голосом у сфері вокального виконавства.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.</p>
<p>Знання: особливостей стилів, жанрів, певної доби, до якої належать музичні твори.</p> <p>Уміння: здійснювати аналіз вокальних творів, особливостей драматургії та художнього змісту вокальних музичних творів.</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p>
<p>Знання: змісту художньої інтерпретації музичного твору.</p> <p>Уміння: здійснювати відтворення драматургічної концепції вокального твору, створювати його художню інтерпретацію.</p>	<p>ПРН 4</p>	<p>Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p>
<p>Знання: змісту виконавських та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння музично-аналітичними інтерпретаційними навичками у процесі вокального виконавства.</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.</p>
<p>Знання: вокальної термінології.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння технічними засобами у процесі сценічного виконавства для посилення художньо-технічного рівня власного вокального виконавства.</p>	<p>ПРН 10</p>	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>

<p>Знання: методики організації та проведення репетиційного процесу.</p> <p>Уміння: самостійно здійснювати та організовувати репетиційну роботу для підготовки концертних номерів.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація зі звукорежисером, концертмейстером, колегами.</p>	ПРН 11	<p>Організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.</p>
<p>Знання: етичних норм взаємодії та комунікації.</p> <p>Уміння: здійснювати комунікацію зі звукорежисером, концертмейстером, викладачами.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація у сфері сценічного вокального виконавства.</p>	ПРН 12	<p>Здатність з дотриманням етичних норм здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами.</p>
<p>Знання: змісту продуктивних форм взаємодії в закладі сфери культури і мистецтва.</p> <p>Уміння: вибудовувати стосунки співробітництва, реалізовувати взаємодію та діалог.</p> <p>Комунікація: взаємодія з керівництвом, колегами.</p>	ПРН 13	<p>Здатність співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.</p>
<p>Знання: методики організації самостійної роботи за фахом, критеріїв якісного виконання вокальних творів.</p> <p>Уміння: організувати самостійну роботу за фахом, самокритично оцінювати власне виконання, оволодівати новими вокально-виконавськими прийомами та техніками.</p>	ПРН 14	<p>Здатність здійснення самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності у професійній діяльності.</p>
<p>Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості.</p> <p>Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами вокального мистецтва.</p> <p>Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами.</p>	ПРН 15	<p>Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

<p>Кількість балів</p>	<p>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента</p>
<p>90 - 100</p>	<p>Магістрант повністю розкрив свої природні вокально-</p>

	<p>сценічні дані: тембр, силу й помітність голосу, образно-художнє мислення й виконавській темперамент; виробив повний діапазон і згладжені регістри, відсутність будь-яких дефектів звучання й вимови та розвинене вокальне дихання; блискуче володіє різними видами техніки співу; переконливо інтерпретує твори найрізноманітніших стилів і жанрів; точно передає драматургію твору вокально-артистичними засобами; володіє виконавською експресією; вільно читає з листа й транспонує нотний текст; здійснює виконавське редагування репертуару; укладає концертні програми; має конкурсні відзнаки та досвід концертних виступів; знає правила організації концертної роботи, етичного поводження в творчо-педагогічному колективі; обізнаний з основами гігієни голосу та застосовує ці знання на практиці.</p>
82 - 89	<p>Магістрант розвинув свої природні дані, володіє артистизмом виконання, має повний діапазон голосу і згладжені регістри, розвинене вокальне дихання; добре володіє різними видами техніки співу, вимовою, навичками інтерпретації, читання з листа, виконавським редагуванням репертуару, укладанням концертних програм; знає правила організації концертної діяльності, етичного поводження в творчо-педагогічному колективі; обізнаний з основами гігієни голосу та застосовує ці знання на практиці.</p>
74 - 81	<p>Магістрант недостатньо добре володіє вокально-технічними прийомами й виконавською майстерністю; має проблеми з діапазоном, диханням, регістрами та слабкі навички інтерпретації й читання з листа; недостатньо обізнаний з виконавським редагуванням репертуару, укладанням концертних програм, правилами організації концертної роботи, основами гігієни голосу; знає правила етичного поводження в творчо-педагогічному колективі та застосовує ці знання на практиці.</p>
64 - 73	<p>Магістрант недостатньо володіє вокально-технічними прийомами й виконавською майстерністю, але є позитивні зміни у виконавському розвитку. Є перспективи виправити недоліки, розвинути навички інтерпретації, читання з листа, артистизм.</p>
60 - 63	<p>Рівень володіння вокально-технічними навичками низький. Спів не відповідає більшості показників художнього виконання. Не сформовано художньо-естетичне мислення.</p>
35 - 59	<p>Відсутні вокально-технічні навички. Спів є не сфокусований, незібраний; слабе дихання; завелика вібрація і тремоляція; плаский, «білий» звук; затиснення м'язів обличчя й корпусу; нерозбірлива дикція; погрішності вимови; відсутність образного змісту, артистизму. Виконавська інтерпретація не адекватна художньому образу твору.</p>
1 – 34	<p>Студент не розвинув навичок кантиленного співу на професійній дихальній опорі, не розвинув вокально-виконавських здібностей взагалі, не виявив ознак акторського мислення. Студент</p>

має досить низький рівень знань та умінь, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

Розподіл балів у першому семестрі (екзамен)

Поточний контроль					Разом	Підсумковий (екзамен)	Сума
РОЗДІЛ 1							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5			
Поточний контроль					48	25	100
9	9	10	10	10			
Контроль самостійної роботи					27		
5	5	5	6	6			

Розподіл балів у другому семестрі (екзамен)

Поточний контроль							Разом	Підсумковий (екзамен)	Сума
РОЗДІЛ 2									
Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7			
Поточний контроль							48	25	100
6	7	8	7	7	7	6			
Контроль самостійної роботи							27		
4	4	4	4	4	4	3			

Розподіл балів у третьому семестрі (залік)

Поточний контроль				Разом	Сума
РОЗДІЛ 3					
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4		
Поточний контроль				75	100
18	19	19	19		
Контроль самостійної роботи				25	
6	6	6	7		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є академічні концерти, прослуховування, концертні виступи, концертно-виконавська практика; залік, екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни.

1. Розділ 1. Вокально-виконавський комплекс співацької підготовки.
2. Розділ 2. Удосконалення фахових вокально-виконавських компетенцій.
3. Розділ 3. Розвиток індивідуальної вокально-виконавської манери.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ 1. Вокально-виконавський комплекс співацької підготовки.

Тема 1.1. Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.

Інтеграція майбутніх магістрів до предметної сфери професійної діяльності.

Тема 1.2. Формування вокально-виконавського комплексу фахової підготовки.

Практичне вивчення структури та змісту комплексу фахової підготовки на матеріалі вокальних творів.

Тема 1.3. Формування досвіду аналізу вокальних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та вокально-виконавського змісту.

Опанування закономірностей розвитку музичного матеріалу, музичної драматургії та художнього змісту вокальних творів.

Тема 1.4. Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.

Практичне вивчення змісту та принципів організації репетиційної роботи співака-вокаліста в умовах сучасного культурно-мистецького середовища.

Тема 1.5. Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки вокального виконавця.

Усвідомлення значення міжпредметних зв'язків у процесі оволодіння фаховими вокально-виконавськими компетенціями.

РОЗДІЛ 2. Удосконалення фахових вокально-виконавських компетенцій.

Тема 2.1. Технічні засоби у процесі вокального виконавства.

Оволодіння широким спектром технічних засобів вокального виконавства.

Тема 2.2. Критерії якісного концертного звучання вокальних творів.

Опанування вимог до якісного концертного звучання вокального репертуару та вокально-виконавської майстерності співака.

Тема 2.3. Формування виконавської концепції вокального твору.

Практичне оволодіння змістом та структурою виконавської концепції вокального твору.

Тема 2.4. Принципи систематизації концертного репертуару.

Опанування здатності до формування концертних програм з урахування функцій вокального мистецтва, формування естетичних ідеалів, гуманістичної моралі та національної свідомості.

Тема 2.5. Організація самостійної роботи за фахом.

Методичне обґрунтування принципів організації самостійної роботи за фахом.

Тема 2.6. Розвиток сценічної взаємодії та культури.

Практичне опанування вибудовування комунікативної компетентності між учасниками творчого дійства у процесі концертно-виконавської діяльності.

Тема 2.7. Сучасні напрями вокально-виконавської діяльності.

Усвідомлення багатогранності сучасного мистецького простору.

РОЗДІЛ 3. Розвиток індивідуальної вокально-виконавської манери.

Тема 3.1. Створення драматургічно-виконавського трактування вокальних творів.

Розвиток системності розуміння драматургічно-виконавського змісту музичного тексту у процесі концертно-виконавської діяльності.

Тема 3.2. Засоби творчої активізації.

Практична реалізація засобів творчої активізації співака-виконавця в концертній діяльності.

Тема 3.3. Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.

Оволодіння системою еталонів концертно-виконавського стилю та практична реалізація власної виконавської діяльності в їх дискурсі.

Тема 3.4. Моделювання майбутньої професійної діяльності.

Обґрунтування моделі майбутньої професійної творчої діяльності концертного виконавця з метою розвитку індивідуального вокально-виконавського досвіду.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лаб.	Конс.		Самост. робота	Лекції	Практ.	Лаб.
РОЗДІЛ 1. Вокально-виконавський комплекс співацької підготовки										
Тема 1.1. Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	22		4		18	22				22
Тема 1.2. Формування вокально-	26		8		18	26		2		24

виконавського комплексу фахової підготовки.										
Тема 1.3. Формування досвіду аналізу вокальних творів з виокремленням особливостей драматургії, форми та вокально-виконавського змісту.	24		6		18	24		2		22
Тема 1.4 Складові репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки.	24		6		18	24		2		22
Тема 1.5. Міжпредметні зв'язки у процесі фахової підготовки вокального виконавця.	22		4		18	24				24
РОЗДІЛ 2. Удосконалення фахових вокально-виконавських компетенцій.										
Тема 2.1. Технічні засоби у процесі вокального виконавства.	26		6		20	26		2		24
Тема 2.2. Критерії якісного концертного звучання вокальних творів.	26		6		20	26		2		24
Тема 2.3. Формування виконавської концепції вокального твору.	26		6		20	26		2		24
Тема 2.4. Принципи систематизації концертного репертуару.	26		6		20	24		2		22
Тема 2.5. Організація самостійної роботи за фахом.	26		6		20	24		2		22
Тема 2.6. Розвиток сценічної взаємодії та культури.	22		4		18	24				24
Тема 2.7. Сучасні напрями вокально-виконавської діяльності.	26		6		20	24				24
РОЗДІЛ 3. Розвиток індивідуальної вокально-виконавської манери.										
Тема 3.1. Створення драматургічно-виконавського трактування вокальних творів.	24		6		18	24		2		22
Тема 3.2. Засоби творчої активізації.	24		6		18	22				22
Тема 3.3. Формування еталону індивідуального концертно-виконавського стилю.	24		6		18	26		2		24
Тема 3.4. Моделювання майбутньої професійної діяльності.	22		4		18	24		2		22
Всього годин	390		90		300	390		22		368

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1. Вокально-виконавський комплекс співацької підготовки.			
1.	Специфіка фахової підготовки.	2	
2.	Предметна сфера професійної діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	2	

3.	Структура вокально-виконавського комплексу.	2	2
4.	Оволодіння вокально-виконавським тезаурусом.	2	2
5.	Аналіз і синтез у вокально-мистецькій діяльності.	2	
6.	Досвід аналізу вокальних творів з виокремленням особливостей драматургії.	2	2
7.	Поглиблений аналіз форми вокальних творів	2	2
8.	Практичне застосування аналізу вокально-виконавського змісту.	2	2
9.	Зміст репетиційної діяльності концертного виконавця.	2	
10.	Удосконалення репетиційної діяльності у процесі фахової підготовки	2	
11.	Індивідуальний підхід до проектування репетиційного процесу	2	
12.	Структура міжпредметних зв'язків у процесі фахової вокально-виконавської підготовки.	2	
13.	Використання міжпредметних зв'язків у практичній діяльності майбутнього магістра музичного мистецтва.	2	
Розділ 2. Удосконалення фахових вокально-виконавських компетенцій.			
14.	Сучасні технічні засоби у вокально-виконавській діяльності.	2	
15.	Використання засобів музичної виразності у процесі концертного виконавства.	2	2
16.	Практичне застосування технічних засобів у концертно-виконавській діяльності.	2	
17.	Критерії якісного концертного звучання вокальних творів.	2	
18.	Формування персонального виконавського досвіду.	2	
19.	Персоналізація критеріїв якісного концертного звучання в індивідуальній фаховій діяльності.	2	2
20.	Зміст виконавської концепції вокального твору.	2	
21.	Формування індивідуальної виконавської	2	

	концепції вокального твору.		
22.	Індивідуальні концепції творів з навчального репертуару студента.	2	
23.	Врахування концертної драматургії	2	
24.	Опанування фахової літератури та вокально-навчального репертуару.	2	
25.	Інновації та світові традиції у формуванні концертного репертуару.	2	
26.	Принципи організації самостійної роботи за фахом.	2	
27.	Методи самоаналізу та самооцінки виконавської діяльності.	2	
28.	Взаємодія у системі «Виконавець – твор – слухач».	2	
29.	Досягнення високого творчого рівня у системі сценічної взаємодії.	2	
30.	Розвиток сценічно-виконавської культури.	2	
31.	Стильова та жанрова відповідність сучасної вокально-виконавської діяльності.	2	2
32.	Сучасне музичне мистецтво та вокальне виконавство.	2	
33.	Сучасні напрями вокально-виконавської діяльності.	2	
Розділ 3. Розвиток індивідуальної вокально-виконавської манери.			
34.	Опанування драматургічно-виконавською концепцією вокальних творів.	2	
35.	Драматургічно-виконавське трактування вокальних творів.	2	
36.	Практична реалізація драматургічно-виконавської концепції вокальних творів з навчального репертуару.	2	2
37.	Засоби творчої активізації виконавської діяльності.	2	
38.	Напрацювання практичного досвіду творчої активізації.	2	
39.	Ескізне вивчення та жанрово-стильовий аналіз вокальних творів.	2	
40.	Вивчення концертно-виконавського надбання провідних співаків-виконавців.	2	2
41.	Методи наслідування виконавського досвіду	2	

42.	Співвідношення традицій та інновацій у формуванні індивідуального концертно-виконавського стилю.	2	
43.	Зміст моделювання майбутньої професійної діяльності.	2	
44.	Поглиблення компетентності самостійної концертно-виконавської діяльності	2	2
45.	Удосконалення навичок самоаналізу у процесі професійної діяльності.	2	
Разом		90	22

Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1. Вокально-виконавський комплекс співацької підготовки.			
1	Охорона співацького голосу	4	6
2	Професійна гігієна співака, викладача.	4	6
3	Набуття вокального досвіду	6	6
4.	Прийоми та методи вивільнення голосового апарату від затиску	6	8
5	Робота над вокальними творами	6	8
6	Удосконалення вокально-технічних навичок	6	8
7	Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу	4	6
8.	Сучасна класифікація співацьких голосів	4	6
9	Регістрова будова, діапазон і теситура кожного типу голосу	4	6
10	Розвиток механізму співацької фонації як цілісного процесу	6	6
11	Вирівнювання регістрів голосу, перехідні тони	4	6
12	Навички координації голосового апарату за допомогою резонаторних та м'язових відчуттів	6	6
13	Свідоме керування процесом фонації та артикуляції	6	6
14	Внутрішнє відчуття резонансу. Вокалізація	6	6

15	Механізми «прикриття» і «зібраності» звука на верхній ділянці діапазону	6	6
16	Моделювання мікстового звучання голосу	4	6
Розділ 2. Удосконалення фахових вокально-виконавських компетенцій.			
17	Розвиток рухливості голосу	4	6
18	Формування вокальних голосних, вимова приголосних	6	8
19	Вокальна орфопія (сукупність правил вимови в процесі співу)	4	6
20	Вокальний слух, його формування і розвиток	4	6
21	Кантилена як основа академічного співацького мистецтва	6	6
22	Автоматизація комплексу вокально-технічних навичок	6	6
23	Формування виконавської майстерності	6	6
24	Особливості інтерпретації вокальних творів різних епох, стилів і жанрів	6	6
25	Сучасні напрями вокальної інтерпретації	4	6
26	Досягнення творчого рівня художньо-виконавської майстерності	4	6
27	Кантиленний спів, музична виразність, динаміка, штрихи, фразування	4	8
28	Драматургія виконання, акторські здібності	6	6
29	Розвиток образної та емоційно-почуттєвої сфери, стильова та жанрова відповідність	6	6
30	Методика формування цілісного музичного сприйняття (зміст і форма твору, драматургія інтерпретації)	4	8
31	Виконавський тезаурус	4	6
32	Методи самоаналізу і самооцінки інтерпретаційної діяльності	4	6
33	Методичні аспекти фахової підготовки педагога-вокаліста	4	6
34	Динаміка формування співацьких навичок	6	6
35	Методика проведення уроку сольного співу	6	6
36	Робота з фаховою літературою та	6	8

	вокально-педагогічним репертуаром		
37	Адаптація навчального репертуару для різних вікових категорій та власних можливостей	4	6
38	Переклад для ансамблевого співу	4	6
39	Вокальне виконавство і проблеми педагогіки	4	6
40	Еволюція вокального виконавства	4	6
41	Напрями вокальної педагогіки (розвиток голосового апарату, музична освіта, виховання вокального смаку, виконавська майстерність)	6	6
42	Сучасні напрями вокального виховання	6	6
43	Співацький процес: аналітичне порівняння академічної, народної та естрадної техніки співу	6	6
44	Принципи вокальної педагогіки	6	6
Розділ 3. Розвиток індивідуальної вокально-виконавської манери.			
45	Шляхи професійного саморозвитку	4	6
46	Застосування систематизованих вокально-технічних навичок у фаховій діяльності	6	6
47	Культивування різноманітних видів активної творчої діяльності як артиста-вокаліста, керівника вокального ансамблю тощо	6	6
48	Мотиваційні засади, методи наслідування і педагогічної творчості	4	6
49	Актуалізація і систематизація набутого досвіду	4	6
50	Формування персонального вокального досвіду	6	6
51	Моделювання звітних концертних програм. «Професійні проби»	6	6
52	Моделювання художньо-виконавського розвитку учнів (складання перспективних і індивідуальних програм)	6	6
53	Проведення фрагментів індивідуальних занять в процесі викладацької практики	6	6
54	Самостійна творча діяльність	4	6
55	Оволодіння методами і засобами	6	6

	самостійної творчої діяльності (жанрово-стильовий аналіз та ескізне вивчення вокальних творів)		
56	Освітня концертна діяльність	4	6
57	Прийоми творчої активізації. Формування естетичного ідеалу та еталонного зразку вокального виконавства	4	6
58	Накопичення репертуарного матеріалу різних стилістичних та жанрових напрямків	6	6
59	Сценічна культура формування індивідуальної виконавської манери	6	6
Разом		300	368

7. Рекомендовані джерела інформації.

Основні:

1. Антонюк А. Постановка голосу : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.– К.: Українська ідея, 2000.
2. Антонюк В.Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. – Видання друге, перероблене і доповнене [Текст] – К. : Українська ідея, 2001. – 144 с.
3. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів, – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 126 с.
4. Голубєв П.В. Поради молодим педагогам-вокалістам. – К., 1983.
5. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва.– КНМАУ, 1997.
6. Дорошенко Л.П. Поради співакам-солістам / Л.П. Дорошенко. – К. : ДВОМіМЛ УРСР, 1958. – 94 с.
7. Євтушенко Д.Г. Роздуми про голос : К. – Музична Україна, 1979. – 92 с.
8. Егоров А. Фізіологія співу і профілактика захворювання голосу співака. – Л., 1958.
9. Зданович А. Питання вокальної методики. – М., Музгіз, 1965.
10. Кантарович А. Гігієна голосу. – М., 1955.
11. Комиссаров О.В. Фонетический метод в формировании вокально-артикуляционных навыков у учащихся младших классов / О.В. Комиссаров. – К. , 2000. – 242 с.
12. Кочнева И.С. Вокальный словарь / Ирина Степанівна Кочнева, Антоніна Сергіївна Яковлева. – Л. : Музыка, 1988. – 70 с.
13. Кушка Я.С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності : Тернопіль : Начальна книга. – Богдан, 2010. – 288 с.
14. Левидов И.И. Вокальное воспитание детей. – Л. : Тритон, 1936. – 53с.
15. Лаури-Вольпи Дж. Вокальные параллели. – Л., 1972 г.
16. Луканин В.М. Обучение и воспитание молодого певца. – Л., 1977.
17. Макарова В.А., Макарова Л.А. Феномен Глухівської співочої школи – першого вітчизняного музичного навчального закладу : Педагогічні науки. – Суми : СДПУ, 1999. – С. 101-108.
18. Маруфенко О.В., Меньшиков М.В. Фонопедичні вправи як профілактика голосових ушкоджень у співаків-підлітків : Наукові пошук. – Зб. Наук. Праць молодих учених. – Суми : Вид-во СумДПУ, 2009. – С. 292 – 294.
19. Машевский Г.П. Вокально-исполнительские и педагогические принципы А.С. Даргомыжского. – Л., 1976.
20. Михайлова Т. Виховання співаків у Київській консерваторії. – К., 1970.
21. Микиша М.В. Практичні основи вокального мистецтва / Літ. виклад М. Головащенко. – 2-ге вид. – К. : Музична Україна, 1985. – 80 с.
22. Морозов В.П. Вокальный слух и голос. – М. – Л., 1965
23. Рахчеев Н.В. Постановка голоса и методика обучения пению: Учебно-методическое пособие. – Минск : БГУ, 1988. – 44 с.
24. Панофка Г. Искусство пения – М., 1968.

25. Риггс С. Как стать звездой. / Сост. : «Guitar College» / Сет Риггс. – М. : «Guitar College», 2005. – 104 с.
26. Ройзен Г.М. О голосообразовании в пении и речи. – Вопросы вокальной педагогики, в.4. – М. : Музыка, 1969. – С. 85 – 99.
27. Розанов А.С. Полина Виардо-Гарсия. – Л., 1973.
28. Руффо Титта. Парабола моей жизни. – Л., 1990.
29. Стахевич А.Г. Профессионально-техническая подготовка в искусстве пения. – Сумы, 1991.
30. Стахевич А.Г. Регистровые звукообразования певческого голоса в вокальной педагогике. – Сумы, 1989.
31. Стахевич А.Г. Теоретические основы процесса постановки голоса в вокальной педагогике. – Сумы, 1992.
32. Стахевич О.Г. Основы вокальної педагогіки. Ч. 1: Природно-наукові теорії сольного співу. Курс лекцій. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2002. – 92 с.
33. Стахевич А.Г. Искусство *Bel canto* в итальянской опере XVII - XVIII веков: Монография. - Х.: ХДАК, 2000. - 155 с.
34. Стахевич О.Г. Сольний спів. Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв за фахом «Сольний спів». – Педагогічні науки: Зб. наук. пр. – Суми : СумДПУ, 2003. – С. 481-494.
35. Стендаль. Жизнь Россини. – Киев, 1985.
36. Фейгін М. Індивідуальність учня та мистецтво педагога. – М., 1968.
37. Фучито С., Бейер Б. Дж. Искусство пения и вокальная методика Э Карузо. – Л., 1967.
38. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти: Методичний посібник для вчителів музики загальноосвітніх шкіл, керівників вокальних гуртків, студентів диригентсько-хорових факультетів музичних та педагогічних вузів. – Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2005. – 138 с.
39. Юцевич Ю.Є. Роль вокально-слухових впливів у формуванні дитячих голосів. – Музыка в школі, в.7. – К. : Музична Україна, 1981. – С. 36 – 43.
40. Юцевич Ю.Є. Музыка: Словник-довідник.– Тернопіль: навчальна книга – Богдан. 2003.
41. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу.– К., 1998.

Додаткові:

1. Вокальне мистецтво // Режим доступу:
http://posibnyky.vntu.edu.ua/Pr_cult/content/roz14.html
2. Музичне виконавство: вокальне мистецтво // Режим доступу:
http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_15_6.php
3. Про дитячі голоси // Режим доступу:
http://akolada.org.ua/pages/index/bibl/mus_vykonavstvo/prodytholosy.php
4. Співацький голос // Режим доступу:
http://gusosh.moy.su/publ/tvorchim_uchiteljam/blok_khudozhno_estetichnikh_disciplin/spivackij_golos/11-1-0-6

5. Типи співацьких голосів // Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Типи_співацьких_голосів
6. Cooksey, J.M., Welch G. F. Adolescence, Singing Development and National Curricula Design / John M. Cooksey, Graham F. Welch // Режим доступу: <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract;jsessionid=B1405DEFC1289D8958986465FC7EC252.journals?fromPage=online&aid=2913256>
7. Cooksey, J. M. Voice transformation in male adolescents / J. M. Cooksey // Режим доступу: <http://web.ku.edu/~cmed/450/CookseyMaleVoiceTransformation.pdf>
8. Harries M. L. L., Walker J. M., Williams D. M., Hawkins S., Hughes I. A. Changes in the male voice at puberty / M. L. L. Harries [et al.] // Режим доступу: <http://adc.bmj.com/content/77/5/445.full#target-4>
9. Kenny D. T., Mitchell H. F. Vocal quality in female classical singers: The role of acoustics, perception and pedagogy / Dianna T. Kenny, Helen F. Mitchell // Proceedings of the third Conference on Interdisciplinary Musicology (CIM07). – Tallinn, Estonia, 15-19 August 2007 // Режим доступу: http://www.uni-graz.at/~parncutt/cim07/CIM07%20Proceedings/CIM07_Kenny-Mitchell_Vocal%20Gestures.pdf
10. Killian J. A Description of Vocal Maturation among Fifth- and Sixth-Grade Boys / Janice Killian // Режим доступу: <http://jrm.sagepub.com/content/47/4/357.abstract>
11. Mattiske, J. A., Oates, J. M., & Greenwood, K. M. Vocal problems among teachers: A review of prevalence, causes, prevention, and treatment / J. A. Mattiske [et al.] // Journal of Voice. – 1998. – N. 12. – P. 489-499. Режим доступу: <http://www.jvoice.org/search/quick>
12. Reeve, M. The structure of the vocal folds. Режим доступу: <http://www.voicesource.co.uk/article/152>
13. Willis E.C. and Kenny D.T. Effect of voice change on singing pitch accuracy in young male singers / Elizabeth C. Willis and Dianna T. Kenny // Режим доступу: http://www.uni-graz.at/~parncutt/cim07/CIM07%20Proceedings/CIM07_Willis-Kenny_Pitch%20accuracy.pdf
14. Willis E.C. and Kenny D.T. Phonational gaps in the developing male adolescent voice / Elizabeth C. Willis and Dianna T. Kenny // Режим доступу: http://www.uni-graz.at/~parncutt/cim07/CIM07%20Proceedings/CIM07_Willis-Kenny_Phonational%20gaps.pdf